

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/37/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201745
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201745.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: Bc. A. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. zast. JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Námestie Osloboditeľov č. 10, 071 01 Michalovce, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova č. 2, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.05.2013 č. k. 1S 225/2012-79, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. mája 2013 č. k. 1S 225/2012-79 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.p. SLV-PS-PK-88/2012 z 18.07.2012 (č.144) vydaným podľa § 84 ods. ods. 4 písm. a) zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 328/2002 Z.z.“) žalovaný s prihladením na ustanovenia § 40 ods. 1, § 43 ods. 1 a 2, § 39 a § 58 ods. 1 a 4 zák. č. 328/2002 Z.z. a s poukázaním na § 81 ods. 3 písm. a) zák. č. 328/2002 Z.z. postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) rozhodnutie riaditeľa odboru sociálneho zabezpečenia sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č.p.: SPC-OSZ-VZ-46.973-1/2012 z 23.03.2012 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“) potvrdil a podané odvolanie zamietol.

2. Prvostupňovým rozhodnutím bol žalobkyni od 01.01.2012 priznaný invalidný výsluhový dôchodok vo výške 340,30 € mesačne. Prvostupňové rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že podľa lekárskej správy posudkového lekára OZ SPC MV SR v Košiciach č.p.: SPC-OZ-PL-60/2012 zo dňa 23.02.2012 zdravotný stav žalobkyne a s tým súvisiace ochorenie je v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby policajta, z dôvodu splnenia podmienok uvedených v § 29 zák. č. 328/2002 Z.z., a bolo určené 30% zníženie schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie.

Keďže podľa výroku posudkového lekára schopnosť žalobkyne vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená na 30%, má v súlade s citovanými ustanoveniami nárok na invalidný výsluhový dôchodok vo výške 60% z invalidného výsluhového dôchodku určeného podľa § 39 zák. č. 328/2002 Z.z., na ktorý by mala nárok.

3. Žalovaný svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil tým, že po podaní odvolania žalobkyňou bol pre účely odvolacieho konania vypracovaný posudok hlavným posudkovým lekárom dňa 07.05.2012, ktorý potvrdil správnosť výroku posudku posudkového lekára, že odvolateľke sa priznáva 30% miera zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie.

Invalidný výsluhový dôchodok sa určil vo výške dvojnásobku miery zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, t.j. 60%, a preto má nárok na invalidný výsluhový dôchodok vo výške 60% z invalidného výsluhového dôchodku určeného podľa § 39 zák. č. 328/2002 Z.z., na ktorý by mala nárok.

4. Ďalej žalovaný konštatoval, že základom pre výpočet výsluhového dôchodku podľa § 60 zák. č. 328/2002 Z.z. bol pre žalobkyňu najlepší priemerný mesačný služobný plat dosiahnutý v kalendárnom roku 2010, t.j. 945,27 € a podľa § 39 zák. č. 328/2002 Z.z. patrí policajtovi za 30 rokov trvania služobného pomeru 60% základu zisteného podľa § 60 zákona, čo do základu 945,27 € predstavuje sumu 567,16 €, čo zodpovedá invalidnému výsluhovému dôchodku podľa § 43 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. Keďže schopnosť odvolateľky vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená na 30%, jej invalidný výsluhový dôchodok predstavuje v súlade s § 43 ods. 2 zákona 60% zo sumy 567,16 €, t.j. 340,30 € mesačne.

5. Čo sa týka zisteného zdravotného stavu žalobkyne, t.j. skutkového stavu, hlavným posudkovým lekárom žalovaného, Ústredná lekárska komisia, bolo posúdené, v akej miere je znížená schopnosť žalobkyne vykonávať primerané civilné zamestnanie. Hlavný posudkový lekár v lekárskom posudku zo 07.05.2012 uviedol, že nie je pravda, že posúdenie miery schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, je v rozpore s lekáorskými správami v prílohe znaleckého posudku MUDr. O. a že neboli zohľadnené dve diagnózy.

Zdôraznil, že v časti „II. - posudok - choroba“ sú uvedené diagnózy špecifický tuberkulózný zápal pľúc a pleury, a to nie samostatne, ale spoločne. Preto posudkový lekár sa rozhodoval na základe oboch diagnóz, nielen jednej z nich.

6. Posudkový lekár ďalej uviedol, že lekárske posudky sa nevydávajú podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“), ktorý platí pre civilných zamestnancov, ale podľa zák. č. 328/2002 Z.z.

Žalobkyňa nesprávne spája posudzovanie miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s bodovým hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v zákone č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého navyšovanie miery môže byť len o 10%. Bodové hodnotenie (či už úrazu alebo sťaženia spoločenského uplatnenia), je obsiahnuté v zákone č. 437/2004 Z.z., kde sa už jednotlivé bodové hodnotenia postihnutí sčítavajú.

7. Tiež v lekárskom posudku sa konštatuje, že posudkový lekár stanovil mieru schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, hlavne na základe posledného kontrolného pľúcneho vyšetrenia (viď MUDr. X., M., 08.09.2011), v ktorom je zdokumentované funkčné pľúcne vyšetrenie - čo je základným kameňom pri stanovovaní posudkového záveru.

Z neho vyplýva, že žalobkyňa má kombinovanú ventilačnú poruchu s prevahou reštrikcie stredného

stupňa ireverzibilného typu a stredne ťažký stupeň hyperinflácie. Pri tomto stupni funkčnej poruchy a s prihliadnutím ku komplikáciám je stanovenie 30% straty schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie adekvátne.

8. Hlavný posudkový lekár v závere uviedol, že žalobkyni sa priznáva 30% miera zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, invalidný výsluhový dôchodok sa určí vo výške dvojnásobku miery zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, t.j. 60% (§ 43 zákona č. 328/2002 Z.z.) a žalobkyni bude okrem toho poskytnutá náhrada za stratu na služobnom plate podľa § 21 zák. č. 328/2002 Z.z.

V lekárskom posudku zohľadnil nasledujúce diagnózy: tuberkulóza pľúc, bakteriologicky a histologicky negatívna, tuberkulóza pleuritída potvrdená bakteriologicky a histologicky s fluidothoraxom, chronická obštrukčná pľúcna choroba s kombinovanou ventilačnou poruchou s prevahou reštrikcie stredne ťažkého stupňa ireverzibilného typu a so stredne ťažkým stupňom hyperinflácie.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

9. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 19.09.2012.

10. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že tvrdenie o zistenom znížení schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie na 30% je v rozpore s lekáskymi správami, ktoré tvoria prílohu znaleckého posudku č. 1/2011 zo dňa 12.12.2011, ktorý vypracoval znalec MUDr. Z. O., podľa ktorého trpí dvoma pľúcnymi ochoreniami. Uvedené potvrdzuje jej prepúšťacia správa z oddelenia pneumológie a spizeológie NsP Michalovce.

11. Žalobkyňa ďalej uviedla, že záver znalca bol potvrdený aj expertom Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) pre TBC MUDr. U. S., CSc, ktorého odborný lekársky posudok tiež tvorí prílohu znaleckého posudku. Podľa žalobkyne jej schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie mala by byť minimálne 50% a nie 30%, pretože trpí dvoma ochoreniami

- TBC pľúc a

- mimopľúcna forma TBC,

čo správny orgán pri svojom rozhodovaní nezohľadnil, a preto napadnuté rozhodnutie je v rozpore s § 43 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z.

12. Žalobkyňa v žalobe tiež argumentovala, že tuberkulóza dýchacieho ústrojenstva - počas aktívneho štádia ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa, alebo s komplikáciami, čo zodpovedá jej ochoreniu - pľúcna forma s diagnózou A 15.0., je v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely rozsudku tiež „zák. č. 461/2003 Z.z.“), príloha č. 4, položka 3.1. písm. a), vyjadrené mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti od 50 - 75% a tuberkulóza iných orgánov a systémov - počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami podľa položky 3.2. písm. a) prílohy č. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., je vyjadrená mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti od 50 - 75%, čo zodpovedá ochoreniu žalobkyne - mimopľúcna forma TBC - TBC pohrudnice s diagnózou A 15.6.

13. Žalobkyňa ďalej uviedla, že žalovaný sa nevysporiadal s dôvodmi a námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní, a preto obidve rozhodnutia považuje za nepreskúmateľné.

Rovnako žalobkyňa obidve rozhodnutia správnych orgánov považuje za nezákonné a vydané v rozpore s § 3 ods. 2, ods. 4 a ods. 5, tiež v rozpore s § 46 a 47 ods. 3 Správneho poriadku a tiež sú v rozpore s § 43 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého by u nej dvojnásobok zníženia schopnosti policajta vykonávať primerané civilné zamestnanie bolo minimálne 50%, ale najviac 49% (čiže $49\% \times 2 = 98\%$) a nie len 60%.

B)

14. Žalovaný vo vyjadrení z 12.11.2012 k žalobe uviedol, že znalecký posudok č. 1/2011 znalca MUDr.

Z. O. zo dňa 12.12.2011 neriešil otázku určenia zníženia miery schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, ktoré je pre rozhodnutie zásadná. Po podaní odvolania žalovaného preskúmal závery posudku posudkového lekára z 23.02.2012, ktoré v plnom rozsahu potvrdil.

Žalovaný súčasne poukázal na ust. § 248 písm. b) O.s.p., podľa ktorého súdy nepreskúmajú rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy o sebe neznamenia právnú prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti.

15. Podľa žalovaného zák. č. 461/2003 Z.z. vo veci určenia percentuálnej miery poklesu zárobkovej činnosti nie je možné u žalobkyne aplikovať, pretože zák. č. 328/2002 Z.z. uvedenú problematiku rieši odlišne ako zák. č. 461/2003 Z.z., pričom poukázal na ust. § 43 ods. 1 a § 43 ods. 2 a § 60 ods. 1 a 3 zák. č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. invalidný výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka, ktorého schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená najmenej o 50%, sa určuje rovnako ako výsluhový dôchodok podľa § 39.

Podľa § 43 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. invalidný výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka, ktorého schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená najmenej o 20%, ale najviac o 49%, sa určuje z invalidného výsluhového dôchodku podľa odseku 1 vo výške percentuálneho podielu zodpovedajúceho dvojnásobku zníženia schopnosti policajta alebo profesionálneho vojaka vykonávať primerané civilné zamestnanie.

Podľa § 60 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. základ na výpočet výsluhového príspevku, odchodného, úmrtného, výsluhového dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku sa zistí z priemerného mesačného služobného platu dosiahnutého v období posledných desiatich skončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru u policajta podľa odseku 2na u profesionálneho vojaka podľa odseku 4.

16. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení ďalej objasňoval výpočet invalidného výsluhového dôchodku. Základom pre výpočet výsluhového dôchodku podľa § 60 zák. č. 328/2002 Z.z. bol pre žalobkyňu najlepší priemerný mesačný služobný plat dosiahnutý v kalendárnom roku 2010, ktorý predstavuje sumu 945,27 €. Podľa § 39 cit. zákona patrí policajtovi za 30 rokov trvania služobného pomeru 60% základu zisteného podľa § 60 zákona, t.j. suma 567,16 €.

Toto zodpovedá invalidnému výsluhovému dôchodku podľa § 43 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. (je rovnaký ako výsluhový dôchodok, na ktorý by žalobkyni vznikol nárok, ak by jej služobný pomer trval 30 rokov, alebo ak by žalobkyni bola schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie znížená najmenej o 50%).

17. Avšak žalovaný zdôraznil, že keď schopnosť žalobkyne vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená iba na 30%, nebolo možné v jej prípade postupovať podľa § 43 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. a priznať jej invalidný výsluhový dôchodok v plnej výške hore vypočítanej sumy, t.j. 567,16 €.

Preto s prihliadnutím na zníženie miery schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie iba na 30%, ktorá sa v súlade s § 43 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. násobí dvojnásobkom, invalidný výsluhový dôchodok potom predstavuje finančné vyjadrenie vo výške 340,30 € mesačne ($30\% \times 2 = 60\%$ zo sumy 567,16 €).

18. Žalovaný ďalej uviedol, že nielen napadnuté ale aj prvostupňové rozhodnutie je vydané v súlade s ustanoveniami zákona, žalovaný sa v žalobou napadnutom rozhodnutí vyporiadal so všetkými relevantnými námietkami, na ktoré žalobkyňa v podanom odvolaní poukázala, a preto navrhol žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

C)

19. Krajský súd ako súd prvého stupňa na verejnom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, a následne dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

20. S poukazom na ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. a obsah administratívneho spisu krajský súd konštatoval, že v dôsledku existencie choroby z povolania posudková lekárka plk. MUDr. C. Z. v lekárskej správe - posudku zo dňa 23.02.2012 uviedla, že žalobkyni bola určená zdravotná kvalifikácia „D-nespôsobilá na výkon štátnej služby policajta“ a že poškodenie zdravia žalobkyne je v súvislosti s výkonom štátnej služby policajta, lebo spĺňa podmienky ustanovené v § 174 zákona č. 73/1998 Z.z., nakoľko k poškodeniu jej zdravia došlo pri výkone štátnej služby.

Podľa posudkovej lekárky žalobkyňa je invalidná podľa § 44 zák. č. 328/2002 Z.z., lebo v dôsledku choroby z povolania nie je spôsobilá vykonávať službu v policajnom zbore a jej schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku choroby z povolania znížená o 30%, teda je znížená viac ako 20%, dátum vzniku invalidity určila od 01.01.2012. Tieto závery v odvolacom správnom konaní potvrdil hlavný posudkový lekár MUDr. P. I..

21. S prihladnutím na vyššie uvedený skutkový stav a s poukazom na ustanovenia § 39, § 40 ods. 1, § 42, § 43 ods. 1 a 2, § 44, § 84 ods. 1, § 85 ods. 1 písm. g) a h) a § 102 zák. č. 328/2002 Z.z. krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

Predovšetkým krajský súd zdôraznil to, že posudkový lekár je povinný v lekárskom posudku vysporiadať sa so všetkými lekáorskými správami od ošetrojúcich lekárov žalobkyne, v ktorých bol prijatý konkrétny diagnostický záver, ako aj so znaleckým posudkom predloženým žalobkyňou, z ktorého je zrejmé, akými ochoreniami žalobkyňa trpí. V prípade, že sa s diagnostickými závermi ošetrojúcich lekárov v predložených lekáorských správach a v znaleckom posudku nestotožní, resp. podľa jeho názoru neodôvodňujú priznanie vyššej miery zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie, je posudkový lekár povinný vysporiadať sa s týmito skutočnosťami, uviesť dôvod neakceptovania tohto diagnostického záveru a prípadný rozpor medzi lekáorskými správami, znaleckým posudkom odstrániť.

22. Podľa krajského súdu samotné konštatovanie hlavného posudkového lekára, „že aj keď diagnózy: špecifický tuberkulózný zápal pľúc a pleury síce nie sú uvedené samostatne, posudkový lekár sa rozhodol na základe obidvoch diagnóz, nielen jednej z nich“ nie je postačujúce, pretože v celkovom posudku určenie miery zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie žalobkyňou, nemá oporu v ochoreniach žalobkyne, na základe ktorých bola stanovená.

Aj keď v zmysle ust. § 102 písm. g) zák. č. 328/2002 Z.z. sa pri posudzovaní stavu, či sa stala žalobkyňa invalidná v dôsledku choroby z povolania a v akej miere je znížená jej schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie, nepostupuje podľa zák. č. 461/2003 Z.z., posudkový lekár je podľa krajského súdu povinný v lekárskom posudku riadne odôvodniť svoj záver o konkrétne vyjadrenej miere zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie.

23. Preto krajský súd konštatoval, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, a preto ich zrušil a vec vrátil prvostupňovému správne mu orgánu na ďalšie konanie.

III.

Odvolanie žalovaného/ stanoviská

A)

24. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 04.07.2013 (č.l. 90) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný uviedol ako odvolací dôvod ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t.j. že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

S poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, po citácii § 40 ods. 1, § 42, § 44, 85 ods. 1 písm. i) zák. č. 328/2002 Z.z. žalovaný vyzdvihol záver lekárskej správy posudkových lekárov, že schopnosť žalobkyne vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku choroby z povolania znížená o 30 %.

25. Čo sa týka znaleckého posudku, z jeho záverov podľa žalovaného vyplýva, že jeho predmetom bolo vyjadriť sa k otázke náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady za bolesť, ktoré však žalovaný v predmetnom konaní neriešil a o týchto nárokoch žalobkyne v tomto konaní nerozhodoval.

Naopak, predmetom konania u žalovaného bolo rozhodovanie o žiadosti žalobkyne o priznanie invalidného výsluhového dôchodku.

26. Čo sa týka možnej aplikácie ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. o percentuálnej miere poklesu zárobkovej činnosti vo veci žiadosti žalobkyne o priznanie invalidného výsluhového dôchodku, žalovaný na základe porovnania predmetu úpravy zák. č. 461/2003 Z.z. a zák. č. 328/2002 Z.z. dospel k záveru, že uvedené ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z. u žalobkyne nie je možné aplikovať práve z dôvodu tej skutočnosti, že ustanovenia zákona predmetnú problematiku riešia iným spôsobom ako ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z.

27. Ďalej sa žalovaný vyjadril k právnomu základu, o ktorý sa opieral výpočet výšky priznaného invalidného výsluhového dôchodku.

28. Záverom žalovaný navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že sa žaloba zamietla.

B)

29. Z vyjadrenia žalobkyne (č.l. 96) z 02. augusta 2013 vyplýva, že žalovaný sa vlastnými tvrdeniami dostáva do rozporov, pričom sa obmedzuje v svojich tvrdeniach iba na dve lekárske správy posudkových lekárov.

Nielenže tieto správy sú v rozpore s ďalšími lekáorskými správami, ktoré sú v spise, a ktoré tvoria prílohu znaleckého posudku, ktorý vyhotovil MUDr. Z. O., ale sú tiež v rozpore s prílohou č. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. (minimálna miera poklesu zárobkovej činnosti je v zmysle citovaných bodov u žalobkyne 50%).

30. Ďalej žalobca upozornil aj na právny rozpor, t.j. že napadnuté rozhodnutie je vydané v rozpore s § 43 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z.

Tiež s citáciou ustanovenia § 85 ods. 1 písm. g) zák. č. 328/2002 Z.z. vyslovil nesúhlas s názorom žalovaného, že znalecký posudok znalca MUDr. Z. O. nerieši zásadnú otázku, ale sa vyjadruje len k otázke náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady za bolesť. Najmä poukázal na to, že znalec podrobne rozpísal nepriaznivý zdravotný stav žalobkyne a v závere svojho znaleckého posudku potvrdil dve diagnózy, ktorými žalobkyňa trpí - pľúcnu a mimopľúcnu tuberkulózu.

Podľa § 85 ods. 1 písm. g) zák. č. 328/2002 Z.z. lekáorskou posudkovou činnosťou u policajtov je posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu policajta počas trvania služobného pomeru a posúdenie, v akej miere je znížená jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie po skončení služobného pomeru zo zdravotných dôvodov.

31. Tiež žalobkyňa zdôraznila, že znalec potvrdil trvalé nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodenej, na uspokojenie jej životných a spoločenských potrieb, alebo na sťaženie, či dokonca znemožnenie výkonu svojho povolania.

V súvislosti s uvedeným citovala poslednú vetu na str. 10 posudku a súčasne v prílohe pripojila iný znalecký posudok, v ktorom sa znalec MUDr. L. O. stotožnil so závermi posudku MUDr. Z. O.. Na uvedenom základe vyslovila názor, že „Vzhľadom na hore uvedené tvrdenia znalcov, o nepriaznivom zdravotnom stave a obmedzených možnostiach žalobkyne uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ťažko uveriť žalovanému, že jej schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku choroby z povolania znížená len 30%.“

32. K námietke o aplikácii § 248 písm. b) O.s.p. na prejednávajúcu vec žalobkyňa uviedla, že nepodala žalobu na preskúmanie lekáorských posudkov rezortného lekára.

S námietkou o nemožnosti aplikácie zák. č. 461/2003 Z.z. v prejednávanej veci žalobkyňa nesúhlasila a označila ju za zmaťočnú.

33. Z uvedených dôvodov žalobkyňa žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu je vo výroku vecne správne, a preto napadnutý rozsudok postupom podľa 220 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 zmenil tak, že žalobu podľa 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

35. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*), vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

36. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o zrušení napadnutého rozhodnutia, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobkyne (§ 250j ods. 2 O.s.p.), ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/84/2007, sp. zn. 6 Sžo/98/2008, sp. zn. 1 Sžo/33/2008, sp. zn. 2 Sžo/5/2009 či sp. zn. 8 Sžo/547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

37. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) Najvyšší súd celkom zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

38. Ak Najvyšší súd dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovaného krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr García Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nevhodné. Obdobný postup je možné analogicky použiť aj vo vzťahu k argumentácii žalovaného.

39. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

40. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že krajský súd sa v svojom odôvodnení zaoberal interpretáciou ustanovenia § 39, § 40 ods. 1, § 42, § 43 ods. 1 a 2, § 44, § 84 ods. 1, § 85 ods. 1 písm. g) a h) a § 102 zák. č. 328/2002 Z.z. Jadrom zrušujúceho rozsudku krajského súdu je nepochybne nedostatočne zistený skutkový stav veci (viď bod č. 23), čo krajský súd výslovne vyjadril uvedením § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. vo výrokovej časti rozsudku.

Následne v odôvodnení krajský súd niektoré vybrané konštatovania hlavného posudkového lekára charakterizoval ako nie postačujúce (viď bod č. 22), nakoľko v celom posudku určenie miery zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie žalobkyňou nemá oporu v ochoreniach žalobkyne, na základe ktorých mala byť stanovená.

41. Takisto krajský súd vytkol žalovanému (viď bod č. 21), že posudkový lekár si nesplnil svoju povinnosť v lekárskom posudku riadne odôvodniť svoj záver o konkrétne vyjadrenej miere zníženia schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie.

42. Nakoľko právnym základom zrušujúceho rozsudku krajského súdu je titul obsiahnutý v ust. § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. je nutné oprávnenosť tohto užitia tohto titulu, vzhľadom na protikladnú argumentáciu účastníkov, preveriť.

Najvyšší súd sa prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už viackrát vyjadril k obsahu zrušujúceho ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p., a to aj z pohľadu súdneho prieskumu rozhodnutí v oblasti lekárskeho vied. Pritom kládol vysoký dôraz na zachytenie skutkového stavu prostredníctvom písomných podkladov zhromažďovaných správnym orgánom prostredníctvom administratívneho spisu. Napríklad prostredníctvom rozsudku 1 Sžo/33/2010 z 22.03.2011 vyslovil nasledujúce právne názory:

„Najvyšší súd v svojej rozhodovacej praxi neustále upozorňuje účastníkov na odlišný charakter správneho súdnictva, v ktorom prevažuje kasačný spôsob prieskumu (§ 250i ods. 1 veta prvá O.s.p.) napadnutých správnych rozhodnutí, tzn. že správny súd vykonáva iba prieskum správnosti zistenia skutkového stavu na základe podkladov obsiahnutých v pripojenom správnom spise (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.), a ak dospeje k názoru, že skutkový stav nebol riadne zistený, nie je to dôvod na súdne zisťovanie riadneho skutkového stavu vykonávaním dôkazov, ale naopak je to zákonný dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu.

Je celkom logické, že žalobca v súdnom konaní prezentuje svoje subjektívne predstavy, prečo by malo byť rozhodnutie správneho orgánu preňho priaznivé. Toto však na úspech v súdnom prieskume správnych rozhodnutí je nepostačujúce, pokiaľ žalobca okrem svojich predstáv neponúkne právne relevantnú argumentáciu (dôkazné prostriedky) na ich podporu (procesná zásada bremena tvrdenia).

V správnom konaní je vykonanie dôkazov veľakrát spojené, resp. si vyžaduje osobitné znalosti na to, aby bol správne verifikovaný obsah dôkazu. Aj v konaniach spojených s posúdením zdravotného stavu žalobca sa vyžadujú na zistenie skutkového stavu osobitné, najmä medicínske znalosti, ktorými sudcovia bežne nedisponujú.“

43. Vyššie prezentované názory ďalej Najvyšší súd rozviedol prostredníctvom iného rozsudku (sp. zn. 1 So/57/2012 z 13. augusta 2013) nasledovne tak, že vymedzil vo všeobecnej rovine tri úrovne vadných zistení skutkového stavu, ktoré je nedostačujúce na (právne) posúdenie veci:

„Občiansky súdny poriadok medzi zrušovacie dôvody správneho súdnictva spojené so skutkovým stavom zaraďuje najmä také zistenie skutkového stavu, ktoré je zákonodarcom prezentované ako nedostačujúce na posúdenie veci (viď § 250j ods. 2 písm. c/ v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.). Uvedená vada v zistení skutkového stavu (t.j. nie riadne zistený skutkový stav) môže kolísať v rôznych medziach, a to:

i. neúplne zistený, tzn. s riadnou oporou v právnom poriadku neboli zistené všetky potrebné skutočnosti (napríklad prehliadnutie konkrétnej skutočnosti alebo odmietnutie vykonania predkladaného alebo požadovaného dôkazu a iné),

ii. nedostatočne (kvázi úplne) zistený, tzn. bez riadnej opory v právnom poriadku (napríklad následkom omylu pri výbere ustanovenia) boli zistené celkom iné a teda nepotrebné skutočnosti, poprípade s riadnou oporou v právnom poriadku boli predložené alebo získané dôkazné prostriedky nesprávne vyhodnotené (napríklad špatne určený vek žiadateľa alebo jeho zdravotné postihnutie, a to aj na základe nepravdivých, falšovaných či pozmenených informácií alebo dokumentov, alebo zamlčaním podstatných údajov dôležitých pre dávkové konanie a iné vady skutkového stavu), alebo

iii. nelegálne zistený skutkový stav, tzn. v rozpore s právnym poriadkom (najmä v rozpore s právnym predpisom upravujúcim oprávnené používanie rôznych zisťovacích metód a s následkami uvedenými v ustanovení § 7 ods. 3 zákona č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov /zákon o ochrane pred odpočúvaním/).“

44. Potom z citovaného textu judikátu vyplýva pre správne súdnictvo potreba, aby konajúci súd využívajúc zrušovací titul obsiahnutý v ustanovení § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. konkretizoval úroveň vadnosti zistení skutkového stavu za účelom, aby správny orgán, ako účastník súdneho prieskumu, bol zákonným spôsobom poučený o svojich pochybeniach a bol mu naznačený spôsob nápravy. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva (viď najmä bod č. 21), že posudkový lekár sa nedostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými lekáorskými správami od ošetrojúcich lekárov žalobkyne, ako aj so znaleckým posudkom predloženým žalobkyňou. Pre Najvyšší súd sa potom javí, že záver krajského súdu smeroval k nedostatočnosti zisťovania skutkového stavu, lebo mu predložené dôkazné prostriedky žalovaný mal nesprávne vyhodnotiť.

45. Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd oboznámil s obsahom prvostupňového (č.p.: SPC-OZ-PL-60/2012 z 23.02.2012), ako aj odvolacieho posudku (č.p.: SPC-OZ-PL-33-004/2012 zo 07.05.2012) a dospel k záveru, že uvedené posudky spĺňajú obsahové a formálne náležitosti, ktoré na ne kladie ustanovenie § 85 ods. 1 a 4 zák. č. 328/2002 Z.z. Pritom v oblasti posudzovania nároku na dávky výsluhového zabezpečenia predstavuje lekárske posudok základný podklad rozhodnutia na lekárske zachytenie skutkového stavu.

Ďalej Najvyšší súd, po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia žalovaného z 18.07.2012, dospel k záveru, že žalovaný sa iba neobmedzil na formálne prevzatie niektorých záverov z lekárskeho správ, ale zaoberal sa tam tvrdými skutkovými argumentmi (str. 3 až 4) a vyvodil z nich právne závery. Preto Najvyšší súd nemohol označiť skutkový stav zistený posudkovými lekármi žalovaného ani ako nelegálne, ani ako nedostatočne či neúplne zistený, hoci žalobkyňa poukazovala na tvrdý rozpor s pripojeným znaleckým posudkom vypracovaný znalcom MUDr. Z. O. dňa 12.12.2011.

Podľa § 85 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. lekárskou posudkovou činnosťou u policajtov je

- a) kontrola posudzovania spôsobilosti vykonávať službu ošetrojúcim lekárom pri dočasnej neschopnosti policajta a posúdenie, či dočasná neschopnosť je dôsledkom okolností podľa § 7 ods. 3 a posúdenie súvislosti choroby, úrazu alebo úmrtia s výkonom služby,
- b) kontrola dodržiavania liečebného režimu policajta dočasne neschopného, ak je potrebné overiť podozrenie z porušenia liečebného režimu alebo ak bolo kontrolou osôb uvedených v § 80 ods. 3 zistené podozrenie z porušenia liečebného režimu alebo ak je to potrebné na posúdenie ďalšieho trvania dočasnej neschopnosti policajta,
- c) posúdenie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením služobného úrazu alebo choroby z povolania,
- d) kontrola bodového ohodnotenia služobného úrazu na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia,
- e) posúdenie, či poškodenie zdravotného stavu policajta alebo poberateľa dôchodku z výsluhového zabezpečenia odôvodňuje poskytnutie kúpeľnej starostlivosti,
- f) posúdenie predĺženia podpornej doby,
- g) posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu policajta počas trvania služobného pomeru a posúdenie, v akej miere je znížená jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie po skončení

služobného pomeru zo zdravotných dôvodov,

h) posúdenie, či sa stal policajt invalidný v dôsledku choroby z povolania alebo služobného úrazu a v akej miere je znížená jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie podľa tohto zákona,

i) kontrola zdravotného stavu poberateľa invalidného výsluhového dôchodku a poberateľa invalidného dôchodku v určenej lehote na účely posúdenia, či jeho invalidita naďalej trvá.

46. Ďalej v súvislosti s procesom riadnej aplikácie práva a námietkou žalobkyne týkajúcou sa využitia ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. na prejednávajúcu vec invalidného výsluhového dôchodku Najvyšší súd z vyššie citovaného rozsudku (sp. zn. 1 So/57/2012) zdôrazňuje tieto právne názory:

„Ďalej Najvyšší súd zdôrazňuje, že je nemysliteľné bez znalosti konkrétnej právnej oblasti (v prejednávanej veci ustanovení platných predpisov práva sociálneho zabezpečenia, a to nielen z pohľadu vnútroštátneho, ale aj medzinárodnoprávného) vymedzovať skutkový stav. Z uvedeného vyplýva vzájomná (recipročná) previazanosť skutkového stavu a právnej subsumcie v tom duchu, že skutkový stav má minimálne tak významný vplyv na voľbu konkrétneho právneho ustanovenia ako právne ustanovenie na riadne posúdenie právneho stavu.

Skutkový stav v sociálnych dávkových konaniach je svojim rozsahom, ako aj obsahom výslednou mozaikou zloženou z jednotlivých skutočností o zdravotnom a inom stave žiadateľa získaných v procese dokazovania vedeného najmä podľa ustanovení § 196 zák. č. 461/2003 Z.z. Pri žiadosti o zvýšenie raz priznaného invalidného dôchodku sa najmä zisťujú, resp. preverujú skutočnosti získané v procese lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 a nasl. zák. č. 461/2003 Z.z.) preukazujúce naplnenie hypotézy ustanovenia § 70, resp. § 71 zák. č. 461/2003 Z.z.“

47. Ako bolo vo vyššie citovanom texte rozsudku naznačené, skutkový stav predeterminuje výber konkrétnej právnej normy, a následný proces oboznamovania sa s obsahom uvedenej právnej normy pôsobí opačne na skutkový stav, t.j. zisťujú sa skutočnosti dovtedy opomenuté.

V súvislosti s uvedeným, že medzi žalobkyňou a žalovaným existuje spor o možnú aplikáciu zák. č. 461/2003 Z.z. (najmä jeho prílohy č. 4) a použiteľnosti znaleckého posudku, ktorý primárne vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne za účelom zistenia podkladov pre bolestné a sťaženie, je nutné ustáliť vplyv obidvoch právnych predpisov na prejednávajúcu vec.

48. Zákonodarca rozsah svojej normotvornej činnosti s regulačným vplyvom na spoločenské vzťahy vymedzuje prostredníctvom úvodných ustanovení právneho predpisu. Z porovnania úvodných ustanovení zák. č. 328/2002 Z.z. a zák. č. 461/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva vzťah limitovanej subsidiarity (viď § 1 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.) bez pripustenia legislatívnej konkurencie (ktorej sa domáha žalobkyňa svojou argumentáciou), pričom zák. č. 328/2002 Z.z. plní úlohu špeciálneho zákona (viď osobitný adresát ako špeciálny subjekt sociálno-právnych vzťahov) vo vzťahu k zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý je svojim charakterom všeobecným predpisom.

Preto je celkom neopodstatnená argumentácia žalobkyne, keď sa dovoľáva v prípade žiadosti o výsluhový invalidný dôchodok, ktorý spadá do špeciálnej oblasti výsluhového zabezpečenia policajtov (v jej prípade § 40 až 43 zák. č. 328/2002 Z.z.) a ktorý z tohto dôvodu nie je vôbec regulovaný prostredníctvom právnych noriem zakomponovaných do zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré tvorí

- a) nemocenské zabezpečenie,
- b) úrazové zabezpečenie,
- c) výsluhové zabezpečenie a
- d) služby sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia.

49. S uvedeným záverom súvisí aj polemika účastníkov podporovaná krajským súdom okolo použiteľnosti znaleckého posudku na prejednávajúcu vec. Najvyšší súd už viackrát judikoval svoj právny

názor (najmä rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Szd/3/2009 z 03.11.2009) na využiteľnosť znaleckého posudku v agende so skutkovým stavom založeným na odbornom medicínskom posúdení:

„Obdobne myšlienka žalovaného, že krajský súd nesprávne konal, keď rozhodol, že rozpor medzi dvoma rozdielnymi listinnými dôkazmi má odstrániť žalovaný a to tak, že nariadi znalecké dokazovanie súdnym znalcom, resp. príslušným ústavom, pri ktorej žalovaný vychádzal z ust. § 250i ods. 2 O.s.p., nie je správna. Na jednej strane je pravdou, že nie je v určitých prípadoch viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom, avšak krajský súd adresoval žalovanému prostredníctvom svojho odôvodnenia informáciu, že skutkový stav nebol zistený vôbec (existencia protikladných odborných zistení), a preto mu rozhodnutie vrátil na ďalšie konanie za účelom zistenia skutkového stavu. Ako už bolo vyššie odôvodnené, táto situácia mohla nastať zásluhou žalovaného aj počas súdneho konania.

Nielen štruktúra Ústavy Slovenskej republiky (5. hlava - zákonodarná moc, 6. hlava - výkonná moc, 7. hlava - súdna moc) ale aj z čl. 141 ods. 2 ústavy jednoznačne vyplývajú ústavné limity jednotlivých zložiek štátnej moci. Súd preto počas súdneho konania v tak odborných otázkach nemôže vysloviť sám odborný záver o tom, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá v súlade s najnovšími poznatkami lekárskej vedy v situácii, keď skupina odborníkov (okrem iného nositeľov prestížnych pedagogických titulov v oblasti medicínskeho vzdelávania) na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti dôjde k celkom opačným záverom, ako znalec, ktorý je štátom aprobovanou osobou na osvedčovanie odborných skutočností. Takýto záver musí vysloviť správny orgán a súd je podaním správnej žaloby iba prizvaný do pozície preskúmania zákonnosti, či vyslovené odborné závery o poskytovaní zdravotníckej starostlivosti boli vyslovené v súlade so zákonom (a to najmä so zásadou voľného hodnotenia dôkazov) alebo nie, pričom obsah týchto záverov neskúma z hľadiska odborného ale z hľadiska právneho.

Rovnako s námietkou žalovaného, že v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav veci a že prípadné závery o nižšej úrovni odbornej spôsobilosti osôb oprávnených na výkon dohľadu oproti znalcom nemajú oporu v zákone, ani v zákonnom predpise, nemôže Najvyšší súd súhlasiť. Predovšetkým Najvyššiemu súdu neprislúcha hodnotiť a ani krajský súd nikdy nepodporil žiadne myšlienky o nedostatočnej odbornej úrovni odborníkov žalovaného, ktorí v správnom konaní vyslovili odborný záver. Zásadnou úlohou žalovaného je preukázať nezávislosť takýchto odborníkov na žalovanom (napr. neexistenciou pracovnoprávneho alebo obdobného vzťahu) a ďalej vyhodnotiť ich hodnovernosť v dokazovaní. Táto hodnovernosť je však v tomto konaní spochybnená, lebo ani význam znaleckého posudku nemôže byť v kontexte dokazovania znížovaný.

Navyše, štát ustanovuje do pozície znalcov odborné osobnosti v danom odbore a odvetví ľudských činností a vedy za účelom zabezpečenia spravodlivého poskytovania súdnej a inej právnej ochrany. Pritom ich zaväzuje pri výkone činnosti povinnosťou rešpektovať určité odborné postupy pod sankciou trestnoprávnej alebo disciplinárnej zodpovednosti. Minimálne tieto podmienky favorizujú znalcov a spôsobujú vyššiu dôveryhodnosť ich skutkového zistenia, hoci ich akademické tituly nedosahujú spoločenskej úrovne iných odborníkov v ich odbore alebo odvetví.“

50. Najvyšší súd musí v súvislosti s vyššie uvedenými závermi zdôrazniť, že prípustnosť znaleckého posudku, resp. iného písomne zachyteného úkonu znaleckej činnosti je z procesného hľadiska merané jeho využiteľnosťou, t.j. či spĺňa kritérium odborného posúdenia skutočností významných pre rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu znaleckého posudku č. 1/2011 vypracovaného znalcom z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Choroby z povolania, Mgr. MUDr. Z. O. MPH, Levoča (č.l. 17) vyplýva jeho úloha (tá je následne podrobne vymedzená v 4 otázkach), aby pre zadávateľa (právny zástupca žalobkyne) posúdil správnosť posúdenia a odškodnenia priznanej choroby z povolania.

51. Avšak predmetom súdneho prieskumu nie sú právne otázky riadnej aplikácie právnych noriem na odškodnenie bolestného, či sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne, ale právne závery vyplývajúce z posúdenia jej žiadosti o priznanie invalidného výsluhového dôchodku.

Navyše musí Najvyšší súd nesúhlasiť s formuláciou 4. otázky, ktorá presahuje rámec znaleckej činnosti, nakoľko požiadavka na vystavenie lekárskeho posudku znalcom zasahuje v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy do zákonného oprávnenia lekárskej posudkovej činnosti zverenej v zmysle § 85 zák. č. 328/2002 Z.z. konkrétnym úradným osobám.

52. Na uvedenom základe si potom Najvyšší súd nemohol osvojiť argumentáciu krajského súdu, že skutkový stav v prípade žalobkyne nebol dostatočne zistený. Obdobne ani argumenty žalobkyne v jej stanovisku nevyhodnotil ako relevantné.

V.

53. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobkyňou uvádza, že napadnuté rozhodnutie žalovaného má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle predpisov sociálneho zákonodarstva (vrátane § 47 Správneho poriadku). Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

54. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžo/33/2010 alebo 1 So/57/2012, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

55. Najvyšší súd v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania, ako aj so svojou dlhodobou ustálenou praxou neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.), ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) opravné prostriedky neprípustné s výnimkou prípadu úplnej jurisdikcie zakotvanej v ustanovení § 250ja ods. 5 O.s.p., a táto situácia v prejednávanej veci nenastala, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výrok rozhodnutia Najvyššieho súdu aplikovať.

56. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

57. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno - poistných vzťahov spojených so vznikom alebo zánikom vzťahu sociálneho zabezpečenia alebo poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).